هنرمندی که با ضایعات آثار هنری خلق می کند

از شیر لاستیکی تا ترمیناتور

یوسف حیدری
گزارش نویس

سال‌هاست دغدغه حفظ محیط زیست دارد. تلخ‌ترین لحظه برای او دیدن ضایعاتی است که مردم در کوچه و خیابان و کنار ساحل رها می‌کنند. ضایعاتی که تجزیه برخی از آنها ۱۵۰ سال طول می‌کشد یا مثل لاستیک هیچگاه تجزیه نمی‌شوند. حلقه لاستیک کهنه‌ای را نشان می‌دهد و می‌گوید: برای تولید هر حلقه لاستیک خودرو ۲ بشکه نفت مصرف می‌شود و بر اساس آمار سالانه حدود ۱۳ میلیون لاستیک فرسوده در ایران وارد محیط زیست می‌شود. اما همین لاستیک‌های فرسوده می‌توانند به یک شاهکار هنری تبدیل شود، مثل این شیر لاستیکی که در کاخ موزه بندر انزلی مقابل دیدگان مردم قرار دارد. فرهاد صادقی اهل انزلی است و همیشه به ضایعات به‌عنوان چیزهایی که می‌توانند خالق باشند نگاه کرده است. او با یکصد حلقه لاستیک فرسوده و چند ماه تلاش توانست شیر لاستیکی را به‌عنوان یک اثر هنری خلق کند، البته شیر لاستیکی تنها اثر هنری او نیست، آدم آهنی و اسب‌هایی چوبی که او از ضایعات ماشین و چوب‌های رهاشده در کنار ساحل ساخته سال‌هاست در شهرهای مختلف به نمایش گذاشته می‌شوند. «باور کنید ضایعاتی که به‌راحتی در طبیعت رها می‌کنیم و با آن به جنگ محیط زیست می‌رویم می‌تواند به اثر هنری و ماندگار تبدیل شود.» فرهاد، شیر لاستیکی و شتر روباتی را که با لاستیک‌های فرسوده و ضایعات دوربرگردان خودرو ساخته نشانم می‌دهد و می‌گوید: «الان به‌جای اینکه ۱۰۰ حلقه لاستیک فرسوده در طبیعت رها شده باشد اینجا تبدیل به شیر لاستیکی شده و مردم با دیدن آن لذت می‌برند. از کودکی علاقه زیادی به کارهای فنی داشتم و همین علاقه باعث شد همیشه دست به آچار باشم. این علاقه مرا به دنیای فنی کشاند و شدم تعمیرکار و تولیدکننده یخچال‌های صنعتی. در کنار کارهای صنعتی به‌خاطر علاقه‌ای که به زادگاهم دارم محیط زیست و سرسبزی شهرم برایم اهمیت دارد. با دیدن ضایعات و زباله‌هایی که در طبیعت بکر انزلی رها می‌شوند دلم می‌گیرد. بندر انزلی شهر طولی است؛ شهری به طول ۷ کیلومتر و با عرض کم. به همین دلیل ساحل وسیعی دارد و رودخانه‌های تالاب انزلی و شفارود از وسط شهر وارد دریا می‌شوند. مسافران زیادی از شهرهای مختلف به انزلی می‌آیند و دیدن ساحل و خیابان‌های شهر بدون ضایعات و زباله آرزویی است که همه مردم انزلی دارند. دوست داشتم به سهم خودم برای شهرم کاری کنم. چند سالی است در زمینه بازیافت ضایعات کار می‌کنم و همه این کارها را با لوازمی که در کارگاهم دارم انجام می‌دهم. بیش از ۳۰ سال است که با برش و جوش سر و کار دارم و ایده ساخت اثر هنری از ضایعات با دیدن فیلم ترمیناتور در ذهنم شکل گرفت.»

خیلی از مردم فیلم ترمیناتور را با بازی آرنولد شوارتزنگر به یاد دارند. داستان فیلم درباره جنگ آینده بین انسان‌هاست و آدم آهنی‌ها در این جنگ نقش اصلی را دارند. ایده ساخت آدم آهنی با ضایعات خودرو بعد از دیدن این فیلم در ذهن فرهاد شکل گرفت. او می‌گوید: «علاقه به این فیلم و آدم آهنی‌ها باعث شد به سمت ساخت آدم آهنی بروم. بارها این فیلم را دیدم. در سفری که به مالزی داشتم آنجا آدم آهنی دیدم که در ساخت آن از ضایعات خودرو استفاده شده بود. تصمیم گرفتم من هم بسازم. در کارگاه مشغول کار شدم و هر روز با وانتی که دارم به مغازه اوراقچی‌های شهر می‌رفتم و ضایعات خودرو می‌خریدم. آنها مرا می‌شناختند و تصور می‌کردند این لوازم را برای تعمیر یخچال می‌خواهم. البته برای آنها عجیب بود که ضایعات خودرو می‌خرم چون می‌دانستند در تعمیر یخچال به کار نمی‌آید. دیسک، کلاچ، فنر و کمک‌فنر ماشین و موتورهای سوختی یخچال لوازمی بود که جمع می‌کردم. ابتدا آناتومی بدن آدم آهنی را ترسیم کردم. از آنجا که آناتومی بدن آنها مثل انسان است باید همه‌چیز را با دقت بررسی می‌کردم. روز اولی که مشغول کار شدم، فراموش نمی‌کنم. بارها پیش می‌آمد وسط کار مجبور می‌شدم چیزی را که ساختم خراب کنم و دوباره از اول بسازم. بعد از ۶۵ روز آدم آهنی را ساختم. دیدن هنری که با دستان خودم ساخته بودم خوشحالم می‌کرد. بعد از آن، ۵ آدم آهنی ساختم که بخش خصوصی از من خرید. امروزاین آدم آهنی‌ها در شهرهای مختلف ایران و در برخی رستوران‌ها برای بازدید عموم قرار داده شده‌اند. بعد از آن سراغ ساخت روبات‌های انسان‌نما که در فیلم‌های علمی و تخیلی ترانسفورمرز دیده بودم رفتم و با ضایعات خودرو و رنگ کردن آنها روبات‌های رنگی ساختم. بعد از ساخت روبات نماینده یکی از رستوران‌های زنجیره‌ای که به بندر انزلی آمده بود اتفاقی آنها را دید و سفارش ساخت ۶ روبات آهنی داد تا در رستوران‌های زنجیره‌ای به نمایش در بیاورند. نماینده رستوران می‌گفت قرار بود چند روبات آهنی از کشور چین با مبلغ ۴ هزار دلار بخریم اما با دیدن کار و هنر شما هم متوجه شدیم در کشور ما هم هنرمندانی هستند که می‌توانند روبات بسازند و به این ترتیب ارز از کشور خارج نمی‌شود.» ساخت اسب‌های چوبی با استفاده از چوب‌های رها شده در کنار ساحل از کارهای ماندگار فرهاد صادقی است که در شهرداری انزلی و موزه این شهر به نمایش گذاشته شده‌است. فرهاد می‌گوید: «هدف از ساخت این اسب‌ها، ترغیب جوانان به حفظ محیط زیست و استفاده از ضایعات برای ساخت آثار هنری است. رودخانه‌ها در مسیر دریا چوب‌های زیادی همراه می‌آورند و دریا چوب‌ها را پس زده و به ساحل می‌آورد. اگر در ساحل انزلی قدم بزنید این چوب‌ها را می‌بینید. دوست داشتم از این چوب‌ها که شهرداری برای پاک‌سازی آنها از دریا باید هزینه کند یک اثر هنری درست کنم. ایده ساخت اسب چوبی به ذهنم رسید. شروع به ساخت اسب چوبی کردم و بعد از پایان برای اینکه دانشجویان و علاقه‌مندان را برای ورود به این عرصه ترغیب کنم آن را به شهرداری هدیه کردم. این اسب در پشت ساختمان شهرداری انزلی نصب شده است. بعد از آن هم دو اسب چوبی دیگر ساختم. متأسفانه کسی علاقه‌ای برای ورود به این عرصه ندارد و من تنها ماندم. دوست دارم هنر استفاده از ضایعات برای خلق آثار هنری را به نسل جوان آموزش بدهم. امیدوارم روزی بتوانم باغ‌موزه احداث کنم. متأسفانه تا کنون هیچ حمایتی از من نشده، درحالی که همه این کارهایی که انجام می‌دهم در جهت حفظ محیط زیست است. محیط زیست متعلق به همه و بخصوص آیندگان است. ما باید این محیط را برای آنها سالم و زنده نگه داریم.» کرونا روی کسب و کار و زندگی فرهاد نیز بی‌تأثیر نبوده و می‌گوید اگر کرونا نبود شیر لاستیکی و شتر روباتی که به‌تازگی ساخته دیده می‌شد. پلاستیک و لاستیک بلای طبیعت‌اند و هیچ‌گاه تجزیه نمی‌شوند؛ با دیدن لاستیک‌هایی که در طبیعت رها می‌شوند به ذهنم رسید که از آنها یک اثر هنری بسازم. ابتدا سازه بدن یک شیر را با میله‌های آهنی ساخته‌ام و با جمع‌آوری ۱۰۰ حلقه لاستیک گل از آنها برای روکش بدنه شیر استفاده کردم. همچنین یک روبات به شکل شتر ساختم که مسلح به توپ و مسلسل و موشک است؛ همه این آثار در کاخ موزه بندر انزلی قرار دارد که متأسفانه با آمدن کرونا و کم شدن مسافر این آثار کمتر به چشم می‌آید. اگر کرونا نبود به‌طور حتم باز هم از نقاط مختلف ایران سفارش ساخت شیر لاستیکی، آدم آهنی و اسب چوبی می‌دادند. فرهاد فارغ‌التحصیل تاریخ است و این روزها دوباره به کار اصلی‌اش یخچال‌سازی و تعمیرات یخچال برگشته است. می‌گوید اگر از او حمایت شود می‌تواند سهم کوچکی در رونق گردشگری زادگاهش داشته باشد. روزگاری نه‌چندان دور بندر انزلی شهر اولین‌ها و معروف به دروازه اروپا بود؛ شهری که اولین سینمای ایران در آنجا افتتاح شد و اولین شهرداری ایران در این شهر آغاز به کار کرد، اگر جوانان علاقه‌مند با حمایت مسئولان دست‌به‌دست هم بدهند می‌توانیم در زمینه هنر هم شهر اولین‌ها باشیم.

عکس: ایرنا

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۸۷۶

آسان

۵	۳	۷		۱				
	۱	۸		۴	۷		۲	۵
		۲	۶	۵			۷	
۷	۱	۶						
		۹						
۴	۷	۱						
	۲			۳	۶	۵		
۱	۸		۵	۹		۴	۷	
				۸		۲	۶	

متوسط

۸				۵			۶	۲
	۷		۱			۸		
	۶		۸	۴				۳
۹					۶	۴	۲	۱
۴	۵	۷	۲					۶
۶				۸	۹		۵	
		۵			۱		۹	
۳	۹			۲				۸

سخت

			۳				۶	۵
			۹	۲	۴			۱
							۴	
۴							۱	۷
	۹			۷			۸	
۳	۵							۹
	۴							
۹			۵	۸	۳			
۶	۳			۲				

خیلی سخت

		۶		۵		۲		
	۹					۸		
۲			۶	۱				
		۳			۱			۲
۹	۴						۶	۷
۱			۷			۴		
				۶	۳			۵
		۹				۴		
		۸		۷		۳		

حل جدول سودوکو شماره ۳۸۷۶

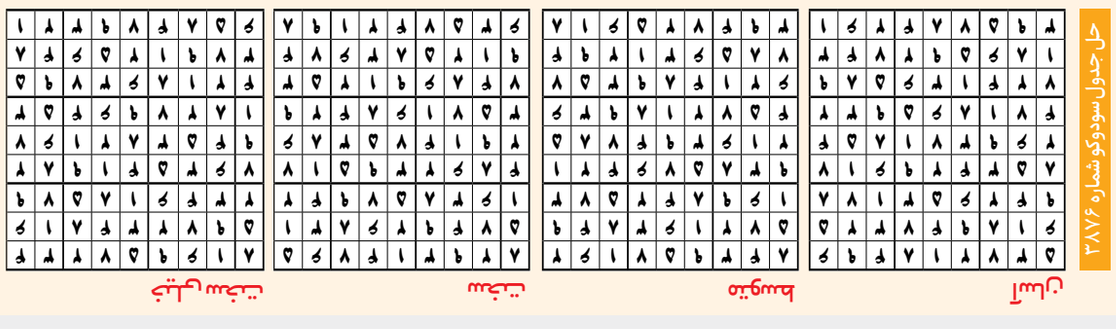

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۸۴۵

جدول عادی

افقی:
۱- باستانی و کهن - ملی پوش ایرانی «دیناموزاگرب»
۲- سلام‌رزمی کار - مادر اسفندیار - مربع ورزش خشن
۳- مصباح‌ولامپ - ظرف مشبک آشپزخانه - نخ بافتنی
۴- ماه چهارم سال میلادی - بس - دست به دامن شدن
۵- طول بدن آدمی - نام انگلیسی موز - مغلوب شدن - ضمیر غایب
۶- تعجب، حیرت - مسدود کردن - فارسی روزگار ما
۷- مثل و معادل - نام یک برند ماءالشعیر در ایران - تکه‌چسبانی
۸- تبهکاری و بزه - نگینی در کویر شرق - کج شده
۹- پوچ - دربرگرفته - تصدیق بی‌ادب
۱۰- همبازی تام! - تأکید کرده شده - هوو
۱۱- صدای تمسخر - عکسبرداری رایانه‌ای - کلان - حرف نفی ابد
۱۲- دستمزد و مزد - سوره موجودات ناپیدا - سردسیر
۱۳- عاقبت بینی - در قدیم می‌سوزاندند تا محیط خوشبو شود - پارسای دیرنشین
۱۴- قلعه و برج - زمان رویدادی خاص - بیرق
۱۵- فضایی در فرودگاه جهت کنترل هواپیماها - اختلاف و عناد

عمودی:
۱- ممنوع و غیرقانونی - غذای اصیل ایرانی
۲- شهر «دریاچه گهر» - لب و ساحل - سازی بادی
۳- سمت چپ - نوعی امتحان - پسر فریدون
۴- خبردادن از نهان - گناهان
۵- عدد توحیدی - تنابه - شادمانی
۶- خمیدگی کاغذ - پدر ترکی - فرشینه - من و شما
۷- ماده قالبی شست و شو - کشتی مخصوص برای حرکت میان یخ و دریای منجمد - اخمو
۸- حرف مجهول ریاضی - فرکانس - عنوان احترام آمیز
۹- کتف - پاک کردن با آب - کار بدون راه حل
۱۰- قند در لفظ محلی - یکی یکی و جداجدا - بادام - چاشنی گوجه‌ای
۱۱- بالش تزئینی - زنجیره - عیدو یتنام
۱۲- نگهبانی - لقب آرش
۱۳- از لوازم آرایش خانم‌ها - جرأت و جسارت - آواز خواب
۱۴- فهرست غذا - قصد و آهنگ - شهر «پاکستان»
۱۵- نیروی آموزش دیده دفع کننده شورش - گرفتگی

جدول ویژه

افقی:
۱- مرکز «سریلانکا» - از مشهورترین مشایخ و بزرگان تصوف
۲- عبادتگاه راهب - تخمین - اشعه مفید
۳- غذایی با کدو - احسان - سرشار
۴- حامل - آستین پیراهن - پیمان‌شکن
۵- محل ورود - آجر نصفه - جوهر مازو - خودم
۶- فکر - یاکریم - ساده لوح
۷- منزل بزرگ - مجموعه آثار یک شاعر - پیمان ناقلا
۸- نزد - زندان مسعود سعد - شیرینی قزوین
۹- بیابان - فانتزی - بیماری مسری
۱۰- گرفتگی زبان - زندگانی - نام پسرانه
۱۱- گشاده - تالار - سیاره کوتوله منظومه خورشیدی - شلوارجین
۱۲- زل زدن - پرستیدنی مشرک - توطئه‌سازی
۱۳- مددکار - یکی از دیدنی‌های طبیعی استان بوشهر گنبدنمکی.... است - خطر کردن
۱۴- ماهی خوراکی - ابزار مورد نیاز عکاس - اغما
۱۵- از اصحاب کهف - متحول شدن

عمودی:
۱- اصطلاحی در برنامه‌نویسی - از مکاتب ادبی
۲- از شهرهای استان گیلان - همه‌بدن - عقاید
۳- رخام - خیمه - آوای خفته
۴- هیدروگرافی - ابرپرسا
۵- کاغذ چاپ - عمل منافق - نگهبان
۶- شهری در «فرانسه» - پادشاه - گوی کوچک سنگی یا بلورین - رنجوری
۷- آتش رعد و برق - شهری در استان اصفهان - دستگاه خرمن‌کوبی
۸- شهر «قلعه رودخان» - رستاخیز - دیوار قلعه
۹- چراگاه عشایر - رغبت - فیلم تهمینه میلانی
۱۰- شمارش - چپاول - آسانی - لقب سلاطین پیشدادی
۱۱- علم غیراکتسابی - چپق کوچک - الفبای گوش نواز
۱۲- ضرب شمشیر - گل سیکلامن
۱۳- خراش روی زمین - نوازنده نامی - یکی از محصولات پارس خودرو
۱۴- بی‌آغازی - آغازشده - سرطان خون
۱۵- نویسنده رمان «عصیان» - مباشر

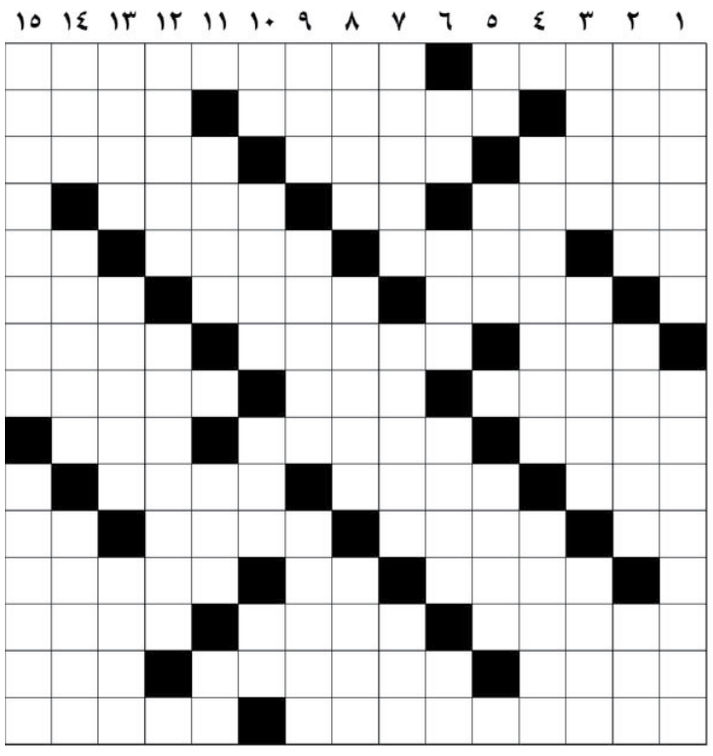

حل جدول عادی شماره ۷۸۴۴

حل جدول ویژه شماره ۷۸۴۴